

V Bruseli 13. júna 2016
(OR. en)

9222/16

ECOFIN 462
UEM 208
SOC 326
EMPL 222
COMPET 296
ENV 341
EDUC 197
RECH 188
ENER 204
JAI 452

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. dok. Kom.:	9136/16 ECOFIN 427 UEM 177 SOC 291 EMPL 187 COMPET 264 ENV 308 EDUC 164 RECH 156 ENER 169 JAI 414 - COM(2016) 339 final
Predmet:	Odporúčanie na ODPORÚČANIE RADY, ktoré sa týka národného programu reforiem Holandska na rok 2016 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Holandska na rok 2016

Delegáciám v prílohe zasielame uvedený návrh odporúčania Rady vychádzajúci z návrhu Komisie COM(2016) 339 final, ktorý zrevidovali a odsúhlasili rôzne výbory Rady.

ODPORÚČANIE RADY

z,

**ktoré sa týka národného programu reforiem Holandska na rok 2016
a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Holandska na rok 2016**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii¹, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh², a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

¹ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Komisia 26. novembra 2015 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2016. Priority obsiahnuté v ročnom prieskume rastu schválila Európska rada 17. – 18. marca 2016. Komisia 26. novembra 2015 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej Holandsko určila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky v eurozóne. Toto odporúčanie schválila Európska rada na zasadnutí v dňoch 18. až 19. februára 2016 a Rada ho prijala 8. marca 2016³. Holandsko ako krajina, ktorej menou je euro, by malo aj vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami v hospodárskej a menovej únii zabezpečiť úplné a včasné vykonanie uvedeného odporúčania.
- (2) Správa o krajine na rok 2016 bola pre Holandsko uverejnená 26. februára 2016. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Holandsko uskutočnilo pri riešení odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých Radou 14. júla 2015 a pokrok Holandska smerom k dosiahnutiu vnútroštátnych cieľov stratégie Európa 2020. Obsahovala aj hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Komisia predstavila 8. marca 2016 výsledky hĺbkového preskúmania. Z analýzy Komisie vyplýva záver, že v Holandsku existujú makroekonomické nerovnováhy. Je dôležité riešiť veľmi veľký objem dlhu domácností. Veľký a pretrvávajúci prebytok bežného účtu, ktorý je odzrkadlením štrukturálnych prvkov hospodárstva a politického prostredia, pokiaľ ide o nefinančné korporácie, je naďalej výzvou, a to aj s ohľadom na presahujúci vplyv na iné členské štáty eurozóny.

³ Ú. v. EÚ C 96, 11.3.2016, s. 1.

- (3) Holandsko predložilo 28. apríla 2016 svoj národný program reforiem na rok 2016 a svoj program stability na rok 2016. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva tieto programy posudzovali súčasne.
- (4) Príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny boli zohľadnené v programovaní európskych štrukturálnych a investičných fondov na obdobie rokov 2014 – 2020. Podľa článku 23 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013⁴ platí, že ak je to nevyhnutné na podporu vykonávania príslušných odporúčaní Rady, Komisia môže požiadať členský štát, aby preskúmal svoju partnerskú dohodu a príslušné programy a navrhol ich zmeny. Komisia poskytla ďalšie informácie o tom, ako bude využívať toto ustanovenie, v usmerneniach o uplatňovaní opatrení spájajúcich účinnosť európskych štrukturálnych a investičných fondov s riadnou správou hospodárskych záležitostí.

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (5) Holandsko v súčasnosti podlieha preventívnej časti Paktu stability a rastu a vzťahuje sa naň prechodné dlhové pravidlo. Podľa programu stability na rok 2016 vláda plánuje postupne zlepšiť celkové saldo na 0,1 % HDP v roku 2019. Vláda zároveň plánuje zhoršenie prepočítaného štrukturálneho salda⁵ v roku 2016 na -1,4 % HDP a následne jeho zlepšenie. Plánuje sa, že strednodobý rozpočtový cieľ, ktorým je štrukturálny deficit na úrovni 0,5 % HDP, sa dosiahne v roku 2019. Podľa prepočítaného štrukturálneho salda by sa však strednodobý rozpočtový cieľ dosiahol už od roku 2018. Podľa programu stability sa očakáva, že pomer verejného dlhu k HDP dosiahne v roku 2016 úroveň 65,4 % a následne postupne klesne na 58,9 % v roku 2019. Makroekonomický scenár, na ktorom sa zakladajú tieto rozpočtové prognózy, je vierohodný. Na základe prognózy Komisie z jari 2016 existuje určité riziko, že sa Holandsko v roku 2016, ako aj za celé obdobie rokov 2016 a 2017, pri nezmenenej politike mierne odchýli od požiadaviek preventívnej časti paktu. Holandsko podľa predpokladov dodrží v roku 2016 prechodné dlhové pravidlo a po skončení prechodného obdobia aj referenčnú hodnotu znižovania dlhu v roku 2017. Rada na základe svojho posúdenia programu stability a po zohľadnení prognózy Komisie z jari 2016 zastáva názor, že v prípade Holandska sa vo všeobecnosti očakáva dodržanie ustanovení Paktu stability a rastu. V snahe zabezpečiť súlad však budú v rokoch 2016 a 2017 potrebné ďalšie opatrenia.

⁵ Štrukturálne saldo prepočítané Komisiou podľa spoločne dohodnutej metodiky na základe informácií obsiahnutých v programe stability.

- (6) Nedávny nárast zamestnanosti možno v plnej miere pripísať zvýšenému počtu osôb zamestnaných na dobu určitú a počtu samostatne zárobkovo činných osôb. Aj keď Holandsko prijalo opatrenia na riešenie tejto problematiky, potrebný je komplexnejší prístup. Nízka miera prechodu pracovníkov z pracovného pomeru na dobu určitú na pracovný pomer na dobu neurčitú stále predstavuje riziko segmentácie trhu práce. Vysoký a narastajúci percentuálny podiel zmlúv na dobu určitú bol zaznamenaný v kontexte veľkých rozdielov medzi ustanoveniami na ochranu zamestnanosti týkajúcimi sa zmlúv na dobu určitú na jednej strane a zmluvami na dobu neurčitú na strane druhej. Samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré nezamestnávajú ďalších zamestnancov, sú častejšie nedostatočne poistené proti invalidite, nezamestnanosti a starobe, čo by v dlhodobom horizonte mohlo ovplyvniť udržateľnosť systému sociálneho zabezpečenia. Zavedených bolo niekoľko opatrení, ktorými sa znížili rozdiely medzi zmluvami na dobu určitú a zmluvami na dobu neurčitú. Vďaka priaznivým daňovým režimom a neexistencii povinnosti uhrádzať určité sociálne odvody stále existuje finančná motivácia pre samostatne zárobkovo činné osoby.
- (7) Kľúčovú výzvu pri riešení vysokej zadlženosti domácností predstavuje trh s bývaním, na ktorom sa počas uplynulých desaťročí nahromadili nepružnosti a rušivé stimuly, ktoré sa premietli do spôsobov financovania bývania a modelov odvetvových úspor. Tendencia domácností ručiť za hrubý hypotekárny dlh svojim nehnuteľným majetkom vo veľkej miere odzrkadľuje dlhotrvajúce fiškálne stimuly, najmä daňovú odpočítateľnosť hypotekárnych úrokov. Od roku 2012 bol realizovaný rad opatrení, ktorých cieľom bolo čiastočne riešiť túto problematiku, nedošlo však k zintenzívneniu ich vykonávania v súlade s odporúčaním Rady z roku 2015. Vývoj dobre fungujúceho trhu so súkromným nájomným bývaním obmedzujú dotácie v ostatných subsektoroch trhu s nehnuteľnosťami. Sektor sociálneho bývania patrí k najväčším v Únii, no pridelovanie bývania neprebieha vždy efektívne v prospech tých, ktorí ho skutočne potrebujú. V sektore sociálneho bývania bola zavedená väčšia miera diferenciácie nájomného na základe príjmov. Bytové podniky budú musieť oddeliť činnosti všeobecného hospodárskeho záujmu (t. j. sociálne bývanie) od iných činností. Keďže na trhu sociálneho bývania došlo k odstráneniu určitých rušivých stimulov, na základe ktorých bolo nájomné prepojené s príjmami, je teraz vhodné presunúť túto časť odporúčania Rady z roku 2015 na monitorovanie situácie. Súčasne je však trh s bývaním naďalej výrazne narušený a naďalej podnecuje domácnosti k zadlžovaniu. V tejto otázke je nutné dosiahnuť ďalší pokrok.

- (8) Popri narušeníach trhu s bývaním majú na disponibilný príjem domácností vplyv aj povinné nedaňové príspevky do druhého dôchodkového piliera. Druhý dôchodkový pilier dosahuje dobré výsledky, pokiaľ ide o kvalitu a primeranosť, no figurujú v ňom nedostatky, pokiaľ ide o medzigeneračnú spravodlivosť, transparentnosť a odolnosť proti hospodárskym otrasom. V ostatných rokoch došlo k zlepšeniu udržateľnosti dôchodkového systému, keďže vek odchodu do dôchodku sa do roku 2021 zvýši na 67 rokov a následne sa prepojí so strednou dĺžkou života. Dôchodkové príspevky sa v priemere znížili, keďže došlo k zníženiu maximálnej akruálnej sadzby oslobodenej od dane. Ak by došlo k vhodnej vnútrogeneračnej a medzigeneračnej distribúcii nákladov a rizík nad rámec pravidiel, ktoré boli prijaté v oblasti indexácie a finančných vankúšov (rámec finančného posudzovania), pomohlo by to rodinám alokovať ich finančné prostriedky spôsobom, ktorý je priaznivejšie naklonený rastu. Vláda oznámila svoj zámer uskutočniť významnú reformu druhého dôchodkového piliera s účasťou sociálnych partnerov, aby sa vytvoril systém, ktorý by bol transparentnejší a aktuársky spravodlivejší.
- (9) Investície sa počas hospodárskej krízy značne prepadli a zatiaľ došlo iba k ich čiastočnej obnove. Zdá sa, že nedostatky v oblasti investícii majú v celom hospodárstve silne cyklický charakter. Ich príčinou bol pokles na trhu s bývaním a zvolené spôsoby fiškálnej konsolidácie. Zatiaľ čo prekážky brániace investíciám sú zdanlivo nevýrazné, zdá sa, že nízka miera investícií v sektoroch stavebníctva a energie z obnoviteľných zdrojov súvisí s neistotou na trhu a regulačnými faktormi. Napriek zlepšeniu v oblasti úverových podmienok dochádza v súčasnom finančnom prostredí k zintenzívneniu rizík týkajúcich sa poskytovania nových úverov. Výdavky verejnej správy na výskum a vývoj od roku 2014 klesajú, pričom výdavky súkromného sektora na výskum a vývoj sú stále nízke. Rada preto v roku 2015 odporučila Holandsku, aby presunulo výdavky verejnej správy na podporu investícií na výskum a vývoj a aby zapracovalo na zvýšení výdavkov súkromného sektora do tejto oblasti. Verejné a súkromné výdavky na výskum a vývoj sú nízke vo vzťahu k úrovni dosahovaného vzdelania, akademickým výsledkom i hospodárskemu vývoju.

- (10) V rámci európskeho semestra Komisia vykonala komplexnú analýzu hospodárskej politiky Holandska a uverejnila ju v správe o krajine za rok 2016. Zároveň posúdila program stability, národný program reforiem a následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania adresované Holandsku v predchádzajúcich rokoch. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Holandsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí EÚ zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do ďalej uvedených odporúčaní 1 až 3.
- (11) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko⁶ je premietnuté najmä do ďalej uvedeného odporúčania 1.
- (12) V súvislosti s hĺbkovým preskúmaním Komisie a týmto posúdením Rada preskúmala národný program reforiem a program stability. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú premietnuté do ďalej uvedeného odporúčania 3.

⁶ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Holandsko v rokoch 2016 a 2017 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Obmedziť odchýlku od strednodobého rozpočtového cieľa v roku 2016 a dosiahnuť ročnú fiškálnu úpravu na úrovni 0,6 % HDP v roku 2017. Prioritizovať verejné výdavky tak, aby bola uprednostnená podpora väčších investícií do výskumu a vývoja.
2. Odstrániť zostávajúce prekážky brániace zamestnávaniu pracovníkov na dobu neurčitú a uľahčiť prechod z pracovných zmlúv na dobu určitú na zmluvy na dobu neurčitú. Riešiť vysoký nárast počtu samostatne zárobkovo činných osôb, ktoré nezamestnávajú ďalších zamestnancov, a to aj znížením daňových nezrovnalostí, na základe ktorých je uprednostňovaná samostatná zárobková činnosť, bez toho, aby došlo k ohrozeniu podnikania, a ďalej podporou prístupu samostatne zárobkovo činných osôb k cenovo dostupnej sociálnej ochrane.
3. Prijatť opatrenia s cieľom dosiahnuť vyššiu transparentnosť druhého dôchodkového piliera a dosiahnuť v ňom vyššiu medzigeneračnú spravodlivosť a odolnosť proti otrasom. Prijatť opatrenia na zníženie zvyšných narušení na trhu s bývaním a zníženie motivácie domácností zadlžovať sa, a to najmä znížením daňovej odpočítateľnosti hypotekárnych úrokov.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*
